

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE, ELEMENTÓW PRAWA, PRAWA
ADMINISTRACYJNEGO W XI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM Z ODDZIAŁAMI
DWUJĘZYCZNYMI W SZCZECINIE**

Przedmiotowe zasady oceniania z wiedzy o społeczeństwie zostały opracowane w oparciu o Wewnętrzne Zasady Oceniania ujęte w Statucie Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Szczecinie.

ZASADY OGÓLNE:

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz przedstawia uczniom przedmiotowe zasady oceniania.
2. Nauczyciel informuje uczniów i rodziców o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
3. Oceny są jawne – zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców.
4. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń (jak i jego rodzic – w razie życzenia) otrzymuje do wglądu na zasadach określonych w WZO.
5. Oceny klasyfikacyjne ustala się w terminach i skali określonej w Wewnętrznych Zasadach Oceniania.
6. Na ocenę semestralną i roczną z wiedzy o społeczeństwie składa się wiedza merytoryczna, posługiwanie się terminologią właściwą przedmiotowi, umiejętność uzasadniania, argumentowania, sposób rozwiązywania problemów, kreatywność, umiejętność komunikowania, jasność, precyzyjność wypowiedzi i wykorzystywania wiedzy w nowych sytuacjach poznawczy

OCENIANIE:

1. Oceny semestralne i roczne ustala się wg skali zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów

Ocena	Skrót literowy	Wartość liczbowa
celujący	cel	6
bardzo dobry	bdb	5
dobry	db	4
dostateczny	dst	3
dopuszczający	dop	2
niedostateczny	ndst	1

2. Oceny bieżące-częstkowe wyraża się w skali procentowej od 0% - 100%
3. Za odpowiedź ustną lub inną formę aktywności ucznia ocenę wystawia się z dokładnością do dziesiątek wg następującego schematu

lp.	Dotychczasowa częściowa ocena szkolna	Aktualna ocena wyrażona w procentach
1.	niedostateczny	0% - uczeń nie podjął próby odpowiedzi na żadne z zadanych pytań albo w jego wypowiedzi nie pojawiły się poprawne treści merytoryczne
2.	niedostateczny	10% - we wszystkich odpowiedziach wystąpiły rażące błędy rzeczowe
3.	niedostateczny	20% - wypowiedź nie zawiera podstawowych, niezbędnych informacji na zadany temat
4.	niedostateczny	30% - wypowiedź jest niepełna, nie prowadzi do rozwiązania problemu/zadania itp.
5.	dopuszczający	40% - wypowiedź ucznia zawiera informacje niezbędne i konieczne do poprawnego rozwiązania problemu w stopniu podstawowym z niewielką pomocą nauczyciela
6.	dostateczny	50%
7.	dostateczny +	60%
8.	dobry	70%
9.	dobry+	80%
10.	bardzo dobry	90%
11.	celujący	100%

4. Za pracę pisemną ocena procentowa jest wystawiana z dokładnością do jedności.
5. Każdej ocenie procentowej przypisana jest odpowiednia waga wg następującego schematu:

SCHEMAT PRZYPISYWANIA WAG OCENOM CZĘSTKOWYM	
waga	Kategoria ocen
1	zadanie domowe, praca podczas lekcji, praca w grupach, zeszyt, aktywność, karty pracy, referat, zadania rozwiązywane przy tablicy podczas lekcji (mapa), kartkówka niezapowiedziana, prasówka

2	kartkówka zapowiedziana, odpowiedź ustna, prezentacja,
3	praca klasowa (wypracowanie), sprawdziany z działu, praca klasowa typu egzaminacyjnego, konkursy (minimum na poziomie miejskim), realizacja projektu (również występy artystyczne)
4	uzyskanie wyróżnienia lub tytułu finalisty, laureata konkursów ogólnopolskich, kuratorskich

6. Wszystkie oceny osiągnięć ucznia wyrażone w procentach wpisywane są do dziennika lekcyjnego. Na ich podstawie wystawiana jest ocena śródroczna i roczna z zastosowaniem średniej ważonej wg następującego schematu:

L.P.	Zakres średniej ważonej wyrażonej w procentach
1.	0% ≤ niedostateczny < 35%
2.	35%/ ≤ dopuszczający < 50%
3.	50% ≤ dostateczny < 70%
4.	70% ≤ dobry < 85%
5.	85% ≤ bardzo dobry < 95%
6.	95% ≤ celujący lub uzyskanie tytułu laureata/ finalisty olimpiady przedmiotowej

7. Wszystkie oceny osiągnięć ucznia wyrażone w procentach wpisywane są do dziennika lekcyjnego. Na ich podstawie wystawiana jest ocena śródroczna i roczna z zastosowaniem średniej ważonej. Ocena roczna jest wyliczana ze wszystkich wyników otrzymywanych w ciągu roku szkolnego tzn. I i II semestru.
8. Dopuszcza się stosowania innych znaków, np. „N” – nieprzygotowany, „K” – klasówka, „S” – sprawdzian, „K” kartkówka, „O” – odpowiedź, „R” – referat, „A” – aktywność, „Pl” – praca na lekcji „P” – prasówka, „Z” – zeszyt, „Kp” – Karta pracy, „M” praca z mapą, „W” – wypracowania.

ZASADY OCENIANIA BIEŻĄCEGO:

1. Prace pisemne:

- Ocenie podlegają różne formy wypowiedzi – referat, opis, notatka, wypracowanie, odpowiedzi na postawione pytania;
- brak zgłoszenia nieodrobionej pracy domowej odkryty przez nauczyciela w czasie lekcji skutkuje oceną niedostateczną wpisaną do dziennika;
- wyznaczone przez nauczyciela prace podlegają ocenie;

- przy ocenie pisemnej pracy domowej uwzględnia się: zgodność z tematem pracy, poprawność merytoryczną, zawartość rzeczową, wkład pracy ucznia, kreatywność, spójność językową.

2. Kartkówki:

- kartkówki są zapowiedziane luba niezapowiedziane;
- kartkówka może obejmować również materiał będący przedmiotem pracy domowej;
- przez kartkówkę należy rozumieć pisemną formę sprawdzenia wiadomości trwającą nie dłużej niż 20 minut i obejmującą materiał nie większy niż do trzech ostatnich tematów lekcji.

3. Sprawdziany:

- sprawdziany przeprowadza się po zrealizowaniu każdego działu programowego i obejmują one większą partię materiału składającą się na cały zakres danego działu programowego;
- prace klasowe obejmują swoim zakresem cały program od początku roku i są zapowiadane 3 tygodnie wcześniej;
- sprawdzian powinien być zapowiedziany, co najmniej jeden tydzień przed terminem jego przeprowadzenia i może być poprzedzony lekcją powtórzeniową;
- uczeń, który nie zgłosił się na pracę klasową, sprawdzian, ma - od dnia powrotu do szkoły - dwa tygodnie na napisanie zaległej pracy klasowej w terminie wyznaczonym przez nauczyciela;
- przy nieobecności na pracy klasowej lub sprawdzianie wstawiamy "0" w dniu pisania tej pracy, które ma charakter informacji. W momencie napisania pracy (w określonym terminie) 0% zostanie zastąpione oceną i nie będzie ono liczone do średniej z przedmiotu;
- w przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianego sprawdzianu lub uzasadnionej nieobecności klasy, termin zostanie uzgodniony ponownie, ale nie obowiązuje wtedy konieczność tygodniowego wyprzedzenia;
- prace pisemne są ocenione i oddane w ciągu dwóch tygodni. Prace klasowe typu egzaminacyjnego (wypracowanie) oraz arkusze maturalne oddawane są w ciągu 3 tygodni;
- co najmniej raz w ciągu roku szkolnego przeprowadza się próbny egzamin maturalny z wos-u dla uczniów deklarujących zdawanie tego przedmiotu na egzaminie maturalnym. Ocena z tej próby ma charakter informacyjny.

4. Odpowiedź ustna:

- uczeń powinien przynajmniej raz w semestrze uczestniczyć w tej formie sprawdzania wiadomości i umiejętności;
- w odpowiedzi ustnej ucznia ocenie podlega: zawartość merytoryczna wypowiedzi, w tym posługiwanie się terminologią przedmiotową, kompozycja logiczna i spójność rozwiązania, umiejętność uzasadniania i argumentowania, formułowania myśli, wyrażania sądów i opinii, jasność i precyzyjność wypowiedzi, poprawność językowa;
- wypowiedź ustna ucznia na lekcji dotyczy zawsze materiału programowego z trzech ostatnich lekcji bieżących;

5. Aktywność ucznia na lekcji:

- uczeń ma obowiązek aktywnie uczestniczyć w lekcjach i angażować się we wszelkie czynności edukacyjne podejmowane na zajęciach przedmiotowych;

- za aktywne uczestniczenie w lekcji – zgłaszanie się do odpowiedzi, kreatywną pracę w grupie zadaniowej, zgłaszanie pomysłów i rozwiązań postawionych problemów uczeń może otrzymać plusa „+”, albo za szczególne zaangażowanie nawet 100% wpisaną do dziennika. Otrzymanie czterech plusów w semestrze skutkuje na koniec każdego semestru oceną 100% w kategorii aktywność

6. Nieprzygotowanie do lekcji:

- uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania cztery razy w roku z przedmiotów realizowanych w wymiarze dwóch lub więcej godzin w ciągu tygodnia. Jeśli wymiar godzinowy przedmiotu wynosi 1 godzina tygodniowo, uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania w wymiarze 2 np na rok; w klasach maturalnych niezależnie od liczby godzin uczeń może zgłosić 2 nieprzygotowania;
- zgłoszenie nieprzygotowania obejmuje nie tylko brak opanowania wiadomości z ostatnich trzech lekcji, ale również brak zadania domowego (bez względu na jego formę, to znaczy w formie pisemnej lub prezentacji ustnej) oraz brak wymaganych pomocy naukowych (podręcznik, zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, lub inne wymagane na dane zajęcia pomoce na przykład mapy, artykuły prasowe i inne);
- nieprzygotowanie do lekcji uczeń zgłasza na zbiorczej kartce, na początku zajęć lekcyjnych, tuż po przerwie i przywitaniu się nauczyciela z klasą;
- w przypadku, kiedy uczeń nie jest przygotowany do zajęć, a nie zgłosił tego faktu, otrzymuje ocenę 0% z wpisem do dziennika;
- nieusprawiedliwione nieprzygotowanie się do lekcji, trzecie i kolejne skutkuje oceną 0%;
- w przypadkach uzasadnionych, na przykład długiej choroby, potwierdzonej zwolnieniem lekarskim na piśmie, uczeń zgłasza brak przygotowania do lekcji i wówczas nie odnotowuje się tego nie przygotowania jako kolejnego, ani też jeśli jest to trzecie już nieprzygotowanie nie skutkuje to oceną 0%. W takich wypadkach uczeń ma jednak obowiązek uzupełnić braki wiedzy i notatki w zeszycie w możliwie szybkim czasie.

7. Zeszyt przedmiotowy:

- uczeń ma obowiązek posiadania zeszytu przedmiotowego na każdej lekcji wiedzy o społeczeństwie i prowadzenia go systematycznie;
- przy ocenie zeszytu przedmiotowego uwzględnia się: kompletność, systematyczność i czytelność prowadzenia notatek, estetykę zeszytu, poprawność wykonania tabel, rysunków, wykresów itp., poprawność językową i ortograficzną;
- nauczyciel może dokonać kontroli zeszytu przedmiotowego ucznia w każdym czasie, a nieusprawiedliwiony brak zeszytu na zajęciach lub stwierdzone rażące braki w zeszycie skutkują oceną 0% z wpisem do dziennika.

8. Praca w grupie

Umiejętności pracy w grupie będą sprawdzane poprzez ocenę jej następujących elementów:

a) podział zadań:

- członkowie zespołu równomiernie dzielą się pracą,
- każdy uczeń, choćby w minimalnym stopniu, uczestniczy w realizacji zadania wykonywanego przez drużynę;

b) podejmowanie decyzji:

- każda osoba ma prawo głosu,
 - opinie wszystkich członków grupy są równoprawne i uwzględniane w podejmowaniu decyzji końcowej,
 - mało aktywni uczniowie są zachęcani do wypowiedzi przez pozostałe osoby;
- c) stopień zgodnego współdziałania w grupie:
- umiejętność skutecznego rozwiązywania konfliktów,
 - wzajemne wysłuchiwanie swoich argumentów przez osoby z danej drużyny,
 - zachowywanie podstawowych zasad kultury, nawet w czasie sporów;
- d) postawa podczas pracy:
- grupa jest skupiona na zadaniu, które ma wykonać,
 - wszyscy uczniowie należący do zespołu są zaangażowani w osiągnięcie wspólnego celu,
 - osoby wchodzące w skład drużyny dbają o dobrą jakość rezultatów pracy.

ZASADY POPRAWIANIA:

1. Uczeń ma prawo jednokrotnego poprawienia wszystkich ocen wyrażonych w procentach ze sprawdzianów, prac klasowych. sprawdzianów typu egzaminacyjnego w nieprzekraczalnym terminie 2 tygodni od daty ich oddania; termin poprawy wyznacza nauczyciel.
2. Uczeń ma prawo do poprawy oceny wyrażonej procentem w przedziale 0% -34,99% z kartkówki zapowiedzianej w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Formę poprawy ustala nauczyciel.
3. Za ocenę procentową poprawioną przez ucznia uważa się tylko ocenę z poprawy (nawet, jeśli jest niższa) i jest ona ostateczna;
4. Otrzymywane przez ucznia oceny wynikające z bieżącej kontroli wiedzy i umiejętności (odpowiedzi ustne, zadania domowe, ćwiczenia, kartkówki niezapowiedziane itp.) nie podlegają poprawie
5. Zakres materiału na poprawie nie może być większy od obowiązującego w pierwszym terminie.

INNE POSTANOWIENIA :

1. Uczeń może być nieklasyfikowany z zajęć edukacyjnych z powodu nieobecności na zajęciach przekraczających połowę czasu – 50%. Zdobyte oceny nie mają wpływu na wystawienie oceny pozytywnej.
2. Uczeń, który otrzymał w rocznej klasyfikacji ocenę niedostateczną może zdawać egzamin poprawkowy w terminie wyznaczonym przez dyrektora szkoły zgodnie WZO.
3. Pytania do sprawdzianu na wyższą ocenę lub na egzamin poprawkowy przygotowane są w oparciu o wymagania edukacyjne na poszczególne oceny.
4. Uczeń może skorzystać z prawa podwyższenie przewidywanej oceny rocznej. Tryb i warunki określa WZO . Ustala się, że gdy warunki zostaną spełnione, sprawdzian będzie miał formę pisemną oraz będzie zawierał treści podstawy programowej z całego roku szkolnego.
5. Uczeń mający kłopoty z opanowaniem materiału może zwrócić się o pomoc do nauczyciela i jeżeli jest to pożądane, wspólnie ustalają program wspomagający np. pomoc nauczyciela przedmiotu, pomoc koleżeńska, uczestnictwo w dodatkowych zajęciach.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ:

Nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii poradni psychologicznej (do tego upoważnionej) obniżyć wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe zgodnie z zaleceniami poradni. Przez trudności dydaktyczne rozumiemy przede wszystkim:

dysleksję – trudności w czytaniu (zaburzenia zarówno tempa i techniki czytania jak i stopnia rozumienia tekstu).

dysortografię – trudności z opanowaniem poprawnej pisowni (dziecko popełnia błędy ortograficzne mimo dobrej znajomości zasad pisowni).

dysgrafię – niski poziom graficzny pisma (niekształtne, koślawe litery, trudności z utrzymaniem się w liniaturze, litery w wyrazach nierówne).

Postępowanie wobec ucznia ze specyficznymi trudnościami w nauce:

- a) w sposobie oceniania uczniów dyslektycznych uwzględnia się różnorakie czynniki wpływające na jakość pracy i docenia włożony przez dziecko wysiłek;
- b) ocena w głównej mierze dotyczy poprawności wypowiedzi ustnej i strony merytorycznej prac pisemnych;
- c) wydłuża się limit czasu na pisanie sprawdzianów, ocenia się na jednakowych prawach brudnopis i czystopis;
- d) w przypadku głębokiej dysgrafii, gdy zmniejsza się czytelność pisma, umożliwia się uczniowi wykonanie prac kontrolnych na komputerze;
- e) jeżeli nauczyciel nie jest w stanie odczytać pracy ucznia, robi to uczeń w jego obecności, wyjaśniając wszystkie wątpliwości ortograficzne;
- f) pisemne sprawdziany ogranicza się do sprawdzania wiadomości;
- g) stosuje się testy wyboru: zdania niedokończone, teksty z lukami dotyczącymi sprawdzanych treści;
- h) pozwala to uczniowi skoncentrować się na konkretnej tematyce, nie na poprawności pisania;
- i) nauczyciel ocenia tok rozumowania poprzez analizę działań, a nie tylko jego wynik;
- j) nauczyciele, na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowują wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się uniemożliwiające sprostaniu tym wymaganiom;
- k) nauczyciele w stosunku do uczniów z dysfunkcjami stosują ocenianie wspierające.

W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE:

Ocena niedostateczna, Uczeń :

- Nie opanował wiedzy i umiejętności w stopniu koniecznym, pozwalającym na kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia i nie jest w stanie kontynuować nauki w klasie programowo wyższej.
- Nie rozumie podstawowych wiadomości, ujętych w planie wynikowym, myli je i zniekształca.

- Nie jest w stanie nawet przy wydatnej pomocy nauczyciela rozwiązać problemu o elementarnym stopniu trudności.
- Nie opanował koniecznej, prostej terminologii.
- Nie opanował najważniejszych dat, pojęć, wydarzeń, nazwisk i innych podstawowych faktów.
- Myli elementarne fakty i zjawiska.
- Ma poważne trudności w samodzielnym posługiwaniu się podstawowymi źródłami informacji.
- Nie zna przyczyn ani skutków wydarzeń omawianych zjawisk.
- Jest świadomy istnienia związków teraźniejszości z przeszłością, ale nie potrafi ich sensownie wytłumaczyć.
- W trakcie wypowiedzi ustnej lub pisemnej przedstawia jedynie nieliczne fakty dotyczące tematu, w tym wiele z błędami.
- W większości błędnie prezentuje związki i zależności pomiędzy opisywanymi faktami i zjawiskami.
- Posługuje się bardzo nielicznymi, najbardziej podstawowymi terminami, często błędnie. Formułuje nieliczne i niepoprawne wnioski.
- Dokonując oceny opisywanych wydarzeń i zjawisk posługuje się tylko stereotypami i ogólnikami.
- Poważną trudność sprawia mu analiza tekstu źródłowego i udzielenie odpowiedzi na postawione do tekstu pytania.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są nieudolne i nie spełniają wymogów kompozycyjnych i językowych.
- Zeszyt przedmiotowy prowadzi bardzo niesystematycznie, posiada duże luki w materiale lekcyjnym i zadaniach domowych.
- Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności przedmiotowych.
- Na lekcjach jest bierny i nie angażuje się w proces nauczania.
- W ciągu roku szkolnego wykazuje niską frekwencję i posiada dużo nieusprawiedliwionych godzin.
- Pomimo działań wspomagających ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej.

Ocena dopuszczająca, Uczeń :

- Ma poważne braki w wiedzy i umiejętnościach przedmiotowych, ale przyswoił je w stopniu nieco poniżej wymagań programowych, z tego powodu nie jest w stanie samodzielnie rozwiązywać nawet prostych zadań o niewielkim stopniu trudności, nie jest w stanie samodzielnie pracować i aktywnie uczestniczyć w zajęciach.
- Spore braki wiedzy w zakresie podstawy programowej nie uniemożliwiają mu jednak dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej i nie przekraczają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki w szkole.
- Przedstawia, w czasie prezentacji ustnej lub pisemnej, mniej niż połowę wymaganej przy danym temacie wiedzy, popełniając przy tym znaczną ilość błędów.
- W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje znajomość jedynie nielicznych zagadnień.
- Prezentowany przez ucznia zasób wiedzy jest dosyć chaotyczny, mało uporządkowany i rzadko uwzględniający hierarchię ważności zjawisk i procesów.

- Częściowo trafnie określa ramy czasowo – przestrzenne tematów lokalizując fakty i zjawiska w czasie i przestrzeni.
- W znikomy sposób wyjaśnia związki i relacje między faktami, zjawiskami i procesami zachodzącymi w społeczeństwie i polityce.
- Formułuje bardzo ograniczone wnioski, w dodatku z błędami i bez odpowiedniego uzasadnienia.
- Zna przyczyny i skutki jedynie wybranych wydarzeń, najczęściej tych, które miały przełomowe znaczenie dla dziejów ludzkości.
- Wypowiedź ucznia jest nieuporządkowana, niepełna i w ponad połowie błędna, a wypowiedzi pisemne zawierają liczne błędy językowe i ortograficzne.
- Podejmowana przez ucznia na lekcjach analiza tekstów źródłowych jest najczęściej niepełna, błędna i mało uporządkowana.
- Dodatkowo uczeń posiada duże braki w zeszycie przedmiotowym, tak w notatkach z lekcji, jak i braki prac domowych.
- Prace domowe ucznia są często niestaranne i nieprzemyślane.
- Uczeń sporadycznie wypowiada się na forum klasy z własnej inicjatywy.
- Jedynie przy aktywnej i częstej pomocy nauczyciela rozwiązuje problemy typowe o niewielkim stopniu trudności.

Ocena dostateczna, Uczeń :

- Opanował wiadomości podstawowe ujęte w planie wynikowym na poziomie nie przekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej.
- Dysponuje niepełną wiedzą określoną programem nauczania, ale nie uniemożliwia mu to dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej.
- Opanował najważniejsze wiadomości i umiejętności, ale zapamiętywanie treści dominuje u niego nad ich rozumieniem.
- W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje około połowy wymaganych zagadnień.
- W czasie wypowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał rzeczowy w większości uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując hierarchię ważności rozpatrywanych faktów i zjawisk oraz porządek chronologiczny.
- Przedstawia, w czasie prezentacji swej wiedzy, około połowy wymaganej przy temacie faktografii, nie popełniając przy tym znacznej ilości błędów.
- Trafnie określa ramy czasowo – przestrzenne tematów lokalizując fakty i zjawiska w czasie i przestrzeni.
- Potrafi określić kolejność chronologiczną głównych wydarzeń.
- W ograniczonym stopniu prezentuje relacje i związki między faktami, zjawiskami i procesami zachodzącymi w społeczeństwie i polityce .
- Dostrzega, w wąskim zakresie, zależności i związki przyczynowo- skutkowe pomiędzy zjawiskami w Polsce i na świecie.
- Posługuje się poprawnie terminologią i faktografią mieszczącą się w minimum programowym określonym ustawą.
- Formułuje samodzielnie mało uporządkowane wnioski, chociaż w większości poprawne, ale często bez odpowiedniego uzasadnienia.
- Analiza tekstów źródłowych jest u niego pełna, uporządkowana tematycznie i chronologicznie, wykonywana samodzielnie i zawiera jedynie nieliczne błędy rzeczowe.

- Wykazuje znajomość najczęściej występujących i wykorzystywanych na lekcjach źródeł.
- Umiejętności przedmiotowe stosuje w sytuacjach typowych.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne rzadko są chaotyczne i zawierają nieliczne błędy językowe.
- Nazywa problemy o średnim stopniu trudności i stawia do nich pytania.
- Prace domowe często są staranne i przemyślane i w przeważającej mierze pozostają w związku z tematem zadania.
- W zeszyte przedmiotowym nie ma rażących braków, prowadzi go systematycznie.
- Jest raczej mało aktywny na zajęciach, nie angażuje się szczególnie w proces dydaktyczny na lekcjach, sporadycznie wypowiada się na forum klasy z własnej inicjatywy, chyba, że jest systematycznie do tego zachęcany przez nauczyciela.

Ocena dobra, Uczeń :

- Opanował wiadomości z zakresu podstawowego i rozszerzonego objęte programem nauczania w sposób zadowalający.
- Ma wprowadzić niewielkie braki w zakresie wiedzy, ale udziela prawidłowych odpowiedzi naprowadzających na właściwy tok myślenia i poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych programem.
- Prawidłowo rozumuje, dostrzega podobieństwa i różnice.
- W czasie odpowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał rzeczowy uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując niemal całkowicie hierarchię ważności danych faktów, zjawisk i procesów oraz porządek chronologiczny.
- Wyodrębnia najważniejsze zagadnienia w obrębie poszczególnych tematów i czyni to niemal bezbłędnie.
- Potrafi samodzielnie i precyzyjnie określić ramy czasowo - przestrzenne danego zagadnienia.
- Przedstawia zdecydowaną większość wymaganej faktografii, bez poważniejszych błędów.
- Poprawnie stosuje większość pojęć i terminologii przedmiotowej wymaganej przy danych tematach, pomijając jedynie jednostkowe pojęcia.
- Dostrzega i opisuje poprawnie zależności i związki przyczynowo – skutkowe między różnymi faktami, zjawiskami i procesami.
- Formułuje, z nielicznymi błędami, prawidłowe wnioski cząstkowe i ogólne.
- Jego ocena wydarzeń i zjawisk nie budzi większych zastrzeżeń, ale częściowo jest stereotypowa i emocjonalna.
- Podejmowana przez ucznia i wykonywana samodzielnie analiza tekstów źródłowych zawiera jedynie nieliczne jednostkowe błędy rzeczowe, jest w większości kompletna, uporządkowana tematycznie i chronologicznie.
- Czytanie różnego rodzaju tekstów źródłowych ze zrozumieniem, pod kątem sformułowanych do tekstu pytań, nie stwarza uczniowi większego problemu- dokonuje właściwej selekcji informacji.
- Typowe zadania teoretyczne i praktyczne rozwiązuje całkowicie samodzielnie.
- Nabyte umiejętności przedmiotowe potrafi stosować w sytuacjach problemowych.
- Rozumie związki przyczynowo – skutkowe występujące w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym.
- Wiadomości nie tylko zapamiętuje, ale też je rozumie.
- Wiedzę czerpie nie tylko z podręcznika, ale także z innych źródeł informacji (literatura popularnonaukowa, Internet, prasa codzienna i inne).

- Jego prace pisemne domowe są zawsze związane z tematem, zawierają własne przemyślenia i wnioski i nie posiadają błędów merytorycznych.
- Uczeń jest aktywny w klasie, chętnie zabiera głos w dyskusji, zgodnie współpracuje w grupie.
- Ma starannie i systematycznie prowadzony zeszyt przedmiotowy.

Ocena bardzo dobra, Uczeń :

- W pełni przyswoił sobie wiadomości podstawowe i ponadpodstawowe objęte podstawą programową.
- Właściwie stosuje zdobyte umiejętności i wiedzę.
- Posługuje się odpowiednim słownictwem - używa pojęć we właściwym znaczeniu.
- Samodzielnie podaje odpowiedzi, ocenia fakty, procesy i zjawiska rzeczywistości społeczno-politycznej.
- Samodzielnie również rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne.
- Samodzielnie analizuje teksty źródłowe dokonując prawidłowej interpretacji wydarzeń i zjawisk oceniając ich wiarygodność i przydatność.
- Potrafi integrować wiedzę z różnych źródeł informacji w czasie swoich wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- Potrafi korelować swą wiedzę z wiedzą z pokrewnych przedmiotów.
- Ma bardzo dobrą orientację we współczesnej rzeczywistości politycznej i społeczno - gospodarczej Polski i świata.
- Wykazuje pełną i rzetelną znajomość poznanej faktografii.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bogate w treści, fakty, opinie i oceny, bez błędów językowych i ortograficznych i integrują wiedzę uzyskaną z różnych źródeł informacji historycznej.
- Podejmuje próby twórczego rozwijania własnych uzdolnień.
- Samodzielnie i poprawnie interpretuje dane statystyczne i wykresy.
- Samodzielnie wyciąga wnioski, formułuje problemy i pytania.
- Prezentuje na forum klasy własne sądy i opinie uzasadniając je za pomocą trafnych argumentów w toku dyskusji.
- Jest bardzo aktywny na lekcjach, organizuje pracę w grupie.
- Starannie wykonuje zadania domowe i dodatkowe zadania wykraczające poza podstawowe wymagania programowe (np. gromadzi przydatne materiały, opracowuje referaty, przygotowuje gazetki ściennie).
- Chętnie angażuje się w różnego rodzaju konkursy przedmiotowe.
- Posiada wzorowo prowadzony zeszyt przedmiotowy.

Ocena celująca, Uczeń:

- Posiada wiedzę wykraczającą wyraźnie poza podstawy programowe.
- Jego zasób wiedzy i umiejętności świadczy o wyraźnych i sprecyzowanych uzdolnieniach humanistycznych.
- Systematycznie pracuje nad pogłębianiem wiedzy i rozwijaniem własnych uzdolnień i zainteresowań - samodzielnie, poprzez lekturę pozycji popularnonaukowych, zdobywa dalszą wiedzę.

- Czynnie uczestniczy w lekcjach, prezentuje dociekliwość podczas rozwiązywania problemów, formułując własne sądy i opinie na podstawie znacznej wiedzy faktograficznej, a także w oparciu o odpowiednie teksty źródłowe i lekturę dla uzasadnienia swej wypowiedzi.
- Dokonuje pełnej oceny zjawisk, procesów i faktów w oparciu o szeroki zasób informacji zdobytych ze źródeł poza podręcznikowych.
- Umiejętnie wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów – historii czy wiedzy o kulturze.
- Biegle rozwiązuje podane do przemyślenia problemy teoretyczne i praktyczne.
- Proponuje własne, niekonwencjonalne i nietypowe rozwiązania.
- Starannie wykonuje dodatkowe zadania – referaty, biogramy, odczyty, gazetki ścienne, artykuły.
- Współpracuje z nauczycielem w przygotowywaniu zajęć opartych na twórczym rozwiązywaniu problemów.
- Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia.
- Wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy.
- Uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i osiąga w nich sukcesy.

Przedmiotowe zasady oceniania podlegają ewaluacji. O sprawach nieuregulowanych w PZO decydują przepisy Wewnętrznych Zasad Oceniania ujętych w Statucie Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Szczecinie.

Opracowanie: nauczyciele wiedzy o społeczeństwie